Uudet haasteet muokkaavat myös avoimuuden toimintatapoja

23.4.2021

Viime vuoden ajan olemme saaneet tottua etäyhteyksien hyödyntämiseen ja virtuaalisesti pidettäviin palavereihin. Myös helmikuussa 2021 järjestetty Open Science -konferenssi joutui tänä vuonna uuden haasteen eteen ja toteutti kahdeksannetta kertaa järjestettävän tapahtumansa täysin verkossa.

Konferenssi kuitenkin keräsi kolmen päivän ajaksi kuulijoita ennätysmäärän. Osallistujia oli yhteensä yli 400 ja he tulivat noin kolmestakymmenestä eri maasta, suuri osa myös Euroopan ulkopuolelta. Tavallisesti Open Science -konferenssi järjestetään Berliinissä ja sen isäntäorganisaatioina toimivat kaksi saksalaista tutkimusorganisaatiota eli Leibniz Research Alliance ja Leibniz Information Centre for Economics (ZBW). Tilaisuus kokoaa yhteen tutkijoita, kirjastoalan ammattilaisia, päättäjiä, yritysedustajia sekä muita tärkeitä sidosryhmiä. Tapahtuman tavoitteena on keskustella yhdessä avoimen tieteen ja tutkimuksen yhteisistä päämääristä ja tulevaisuudesta.

Sessiot siirtyvät verkkoon

Tämä vuonna tilaisuudessa esiintyi yhteensä kymmenen avoimen tieteen ja tutkimuksen eri osa-alueiden asiantuntijaa. Postereita oli tarjolla 17 ja ne esittelivät uusimpia tutkimustuloksia sekä käynnissä olevia hankkeita maailmanlaajuisesti. Myös posterit esitettiin virtuaalisesti ja kuulijoiden oli mahdollista jakautua kiinnostaviin break out -tiloihin kuuntelemaan ja keskustelemaan posteriesittäjien kanssa. Ohjelmassa oltiin kiinnitetty muutenkin huomiota vuorovaikutuksen syntymiseen osallistujien välillä. Tapahtuman aikana järjestettiin useita ”Meet the speakers” -sessioita, joissa oli mahdollista päästä keskustelemaan puhujien ja muiden konferenssivieraiden kanssa. Yhteisen ryhmäkuvan ottamista ei myöskään unohdettu.

Konferenssin esitykset ja posterit on koottu avoimien aineistojen data-arkistoon, Zenodoon. Myös Ammattikorkeakoulujen avoin TKI, oppiminen ja innovaatioekosysteemi -hanke sai konferenssissa näkyvyyttä avointa oppimista käsittelevällä posterillaan ”Open Education as a Continuation of Open Science in Finnish Higher Education Sector”.

Avoin tiede ja tutkimus kehittyy nopeasti

Avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintatapojen kehittyminen näyttää olevan voimakkaassa nosteessa Euroopassa ja myös laajemminkin. Näinä hetkinä julkaistava Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön UNESCOn suositusluonnos avoimesta tieteestä tulee nostamaan esiin tieteellisen tiedon maailmanlaajuisen saatavuuden. Vaikka dokumentti ei ole itsessään oikeudellisesti sitova, sen tavoitteena on ohjata kansallista lainsäädäntöä huomioiden kuitenkin alueelliset eroavaisuudet. Käytännössä dokumentti tulee siis tarjoamaan kehykset, joiden päälle on mahdollista rakentaa omat kansalliset toimintaperiaatteet ja

käytänteet.

Kuten Covid-19-kriisi on opettanut, maailmanlaajuiset haasteet voivat nopeasti vaikuttaa perinteisiin tutkimuskäytänteisiin ja myös tiedeviestintään. On entistä oleellisempaa digitalisoida tutkimustuotoksia ja avata niitä kaikkien saataville. Myös konferensseja on mahdollista järjestää kokonaan verkossa. Tulisikin pyrkiä siihen, että avoimesta tieteestä ja tutkimuksesta on apua nykyisistä ja uusista kriiseistä selviämisessä.

Seliina Päällysaho
Tutkimuspäällikkö
SeAMK

Jaana Latvanen
Kirjasto- ja tietopalvelupäällikkö
SeAMK Kirjasto